DIGRIET TAL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Id-Disa' Awla)

2 ta' Ottubru 2024*

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Artikolu 53(2) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja – Artikolu 267 TFUE – Kunċett ta' 'qorti' – College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem, il-Pajjiżi l-Baxxi) – Ġurisdizzjoni obbligatorja – Deċiżjoni mhux vinkolanti – Inammissibbiltà manifesta"

Fil-Kawża C-1/24,

li għandha bħala suġġett talba għal deċiżjoni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem), permezz ta' deċiżjoni tat-8 ta' Mejju 2023, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fit-2 ta' Jannar 2024, fil-proċedura

X

vs

Achmea Schadeverzekeringen NV,

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA (Id-Disa' Awla),

komposta minn O. Spineanu-Matei, Presidenta tal-Awla, J.-C. Bonichot (Relatur) u S. Rodin, Imħallfin,

Avukat Ġenerali: P. Pikamäe,

Reġistratur: A. Calot Escobar,

wara li rat id-deċiżjoni meħuda, wara li nstema' l-Avukat Ġenerali, li tagħti deċiżjoni permezz ta' digriet motivat, konformement mal-Artikolu 53(2) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja,

tagħti l-preżenti

* Lingwa tal-kawża: l-Olandiż.

Digriet

1 It-talba għal deċiżjoni preliminari tirrigwarda l-interpretazzjoni tal-Artikolu 21 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea u tad-Direttiva tal-Kunsill 2004/113/KE tat-13 ta' Diċembru 2004 li timplimenta l-prinċipju ta' trattament ugwali bejn l-irġiel u n-nisa fl-aċċess għal u l-provvista ta' merkanzija u servizzi (ĠU 2006, L 153M, p. 294).

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' proċedura li qed tinżamm quddiem il-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem) bejn X, proprjetarju ta' impriża individwali, u Achmea Schadeverzekeringen NV, kumpannija tal-assigurazzjoni (iktar 'il quddiem "Achmea"), dwar il-prinċipju ta' ugwaljanza fit-trattament bejn in-nisa u l-irġiel fl-aċċess tal-persuni li jimpjegaw għall-assigurazzjonijiet kontra l-konsegwenzi tal-assenza tal-persunal tagħhom.

Il-kuntest ġuridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 L-Artikolu 3 tad-Direttiva 2004/113, intitolat "Kamp ta' applikazzjoni", jipprevedi:

"1. Fil-limiti tas-setgħat mogħtija lill-Komunità [Ewropea], din id-Direttiva għandha tapplika lill-persuni kollha li jipprovdu merkanzija jew servizzi, li huma disponibbli għall-pubbliku irrispettivament mill-persuna kkonċernata kemm fir-rigward tas-settur pubbliku kif ukoll dak privat, inklużi korpi pubbliċi, u li huma offruti barra mill-qasam tal-ħajja privata u tal-familja u transazzjonijiet imwettqa f'dak il-kuntest.

[...]

4. Din id-Direttiva ma tapplikax għal kwistjonijiet ta' impjieg u xogħol. Din id-Direttiva ma tapplikax għal kwistjonijiet ta' min jaħdem għal rasu, sakemm dawn il-kwistjonijiet huma koperti minn atti leġislattivi Komunitarji oħra."

4 L-Artikolu 5 ta' din id-direttiva, intitolat "Fatturi attwarjali", jipprovdi, fil-paragrafu 1 tiegħu:

"L-Istati Membri għandhom jiżguraw li fil-kuntratti ġodda kollha konklużi wara l-21 ta' Diċembru 2007 l-iżjed tard, l-użu tas-sess bħala fattur fil-kalkolu ta' premiums u benifiċċji għal ħtiġiet ta' assigurazzjoni u servizzi finanzjarji relatati ma għandux jirriżulta f'differenzi fil-premiums u l-benefiċċji ta' individwi."

Id-dritt Olandiż

5 L-Artikolu 7 tal-Algemene wet gelijke behandeling (il-Liġi Ġenerali dwar l-Ugwaljanza fit-Trattament), tat-2 ta' Marzu 1994 (Stb. 1994, Nru 230) (iktar 'il quddiem il-"Liġi dwar l-Ugwaljanza fit-Trattament), jipprevedi, fil-paragrafu 1 tiegħu:

"Id-diskriminazzjoni hija pprojbita fil-provvista ta' merkanzija jew servizzi jew fl-għoti ta' aċċess għal merkanzija jew servizzi, kif ukoll fil-konklużjoni, fl-eżekuzzjoni jew fix-xoljiment ta' kuntratti f'dan il-qasam, u fil-provvista ta' gwida dwar il-karrieri u ta' pariri jew informazzjoni dwar l-orjentazzjoni skolastika jew professjonali, meta dawn it-tranżazzjonijiet jitwettqu:

a. fl-eżerċizzju ta' professjoni jew ta' attività kummerċjali;

b. mill-awtoritajiet pubbliċi;

c. minn istituzzjonijiet attivi fil-qasam tal-akkomodazzjoni, tal-protezzjoni soċjali, tal-kura tas-saħħa, tal-kultura jew tal-edukazzjoni, jew

d. minn persuni fiżiċi li ma jaġixxux fl-eżerċizzju ta' professjoni jew ta' attività kummerċjali, sakemm il-provvista sseħħ fl-isfera pubblika."

6 L-Artikolu 10(1) tal-Wet College voor de rechten van de mens (il-Liġi dwar l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem), tal-24 ta' Novembru 2011 (Stb. 2011, Nru 573), huwa fformulat kif ġej:

"Fuq talba bil-miktub, tal-[College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem)] jista' jwettaq investigazzjoni sabiex jiddetermina jekk twettqitx jew qegħda titwettaq diskriminazzjoni fis-sens tal-Liġi Ġenerali dwar l-Ugwaljanza fit-Trattament, tal-[Wet gelijke behandeling van mannen en vrouwen (il-Liġi dwar l-Ugwaljanza fit-Trattament bejn l-Irġiel u n-Nisa) jew tal-Artikolu 646 tal-Ktieb 7 tal-[Burgerlijk Wetboek (il-Kodiċi Ċivili)], u jista' jikkomunika d-deċiżjoni tiegħu dwar dan is-suġġett. Il-[College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem)] jista' wkoll jinvestiga, fuq inizjattiva tiegħu stess, sabiex jiddetermina jekk tali diskriminazzjoni titwettaqx b'mod sistematiku u jista' jikkomunika d-deċiżjoni tiegħu dwar dan is-suġġett."

7 L-Artikolu 11 tal-Liġi dwar l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem jipprovdi, fil-paragrafu 1 tiegħu:

"Il-[College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem)] għandu jiftaħ investigazzjoni u jikkomunika bil-miktub id-deċiżjoni tiegħu, li għandha tkun motivata, lir-rikorrent, lill-awtur tad-diskriminazzjoni u, jekk ikun il-każ, lill-vittma tad-diskriminazzjoni."

8 L-Artikolu 13 ta' din il-liġi jipprevedi, fil-paragrafu 1 tiegħu:

"Il-[College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem)] jista' jieħu azzjoni legali sabiex jitlob kemm li aġir li jmur kontra l-Liġi Ġenerali dwar l-Ugwaljanza fit-Trattament, kontra l-Liġi dwar l-Ugwaljanza fit-Trattament bejn l-Irġiel u n-Nisa jew kontra l-Artikolu 646 tal-Ktieb 7 tal-Kodiċi Ċivili jiġi ddikjarat illegali, kif ukoll li dan l-aġir jiġi pprojbit jew li jiġi ordnat t-tħassir tal-konsegwenzi tiegħu."

9 Skont il-kliem tal-Artikolu 28 tal-Besluit werkwijze onderzoek gelijke behandeling (id-Digriet dwar il-Modalitajiet tal-Investigazzjoni tal-Ugwaljanza fit-Trattament):

"Id-deċiżjoni tal-[College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem)], flimkien mal-eventwali rakkomandazzjonijiet, hija pubblika. Kopja anonimizzata tad-deċiżjoni tista' tkun suffiċjenti meta l-[College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem)] iqis li l-protezzjoni tal-interessi sostanzjali tal-partijiet, tal-persuni kkonċernati jew ta' terzi jiġġustifikaw dan."

It-tilwima fil-kawża prinċipali u d-domandi preliminari

10 X timpjega esklużivament persunal femminili fl-impriża tagħha.

11 Achmea tipproponi assigurazzjonijiet mhux tal-ħajja lill-imprendituri, inklużi assigurazzjonijiet kontra l-konsegwenzi tal-assenza tal-persunal tagħhom.

12 Skont id-dritt tal-Pajjiżi l-Baxxi, fil-każ ta' assenza ta' impjegat minħabba mard, il-persuna li timpjega għandha tkompli tħallas parti mis-salarju għal perijodu li jtul, bħala prinċipju, sa 102 ġimgħa. Il-persuna li timpjega tista' tassigura dan ir-riskju ma' assiguratur billi tissottoskrivi għal assigurazzjoni kontra l-konsegwenzi ta' tali assenza. Din l-assigurazzjoni tipprovdi għall-ħlas lill-persuna li timpjega ta' kumpens li jkopri parti mis-salarju ta' impjegat marid matul l-ewwel sentejn ta' mard.

13 Is-sit tal-internet ta' Achmea jinkludi għodda li tippermetti l-kalkolu tal-ammont tal-primjum tal-polza tal-assigurazzjoni. X użat din l-għodda meta kienet timpjega esklużivament persunal femminili u, skont il-kalkolu mwettaq permezz ta' din l-għodda, dan il-primjum kien jammonta għal madwar EUR 920.64 fix-xahar. Wara li wettqet kalkolu ġdid, billi telqet mill-ipoteżi li fiha hija timpjega biss persunal maskili, l-imsemmi bonus kien jammonta għal EUR 691.88 fix-xahar.

14 B'risposta għal talba ta' X, Achmea spjegat li r-rata tal-primjum hija kkalkolata abbażi ta' data relatata mar-riskju u ta' data storika li tinvolvi diversi fatturi, fosthom b'mod partikolari s-sess.

15 Il-kundizzjonijiet ta' assigurazzjoni ta' Achmea jindikaw li r-rata tal-primjum tiddependi mill-attività tal-impriża, mid-data relatata mal-assenza tal-impjegati fis-settur ta' attività, jiġifieri skont in-numru ta' impjegati, ir-rati ta' kopertura, id-data dwar l-impjegati, bħas-salarju annwali ggarantit, is-sena tat-twelid u s-sess, il-jiem ta' assenza u l-benefiċċji mħallas matul l-aħħar tliet snin.

16 X ippreżentat applikazzjoni quddiem il-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem), li huwa l-organu tar-rinviju, sabiex tikseb deċiżjoni dwar il-kwistjoni ta' jekk teżistix, fil-kundizzjonijiet deskritti iktar 'il fuq, diskriminazzjoni bbażata fuq is-sess, li hija pprojbita. F'dan ir-rigward, hija tqis li Achmea tipprattika tali diskriminazzjoni billi tinkludi l-fattur tas-sess fil-kalkolu tar-rata tal-primjum ta' assigurazzjoni kontra l-konsegwenzi tal-assenza tal-impjegati. Minn dan isegwi li l-primjum mitlub għal persunal kompletament femminili huwa ogħla minn dak mitlub għal persunal kompletament maskili.

17 Min-naħa l-oħra, Achmea ssostni, quddiem l-organu tar-rinviju, li hija titlob allowance ogħla sabiex tipprovdi assigurazzjoni għan-nisa għaliex ir-rata medja ta' assenza tagħhom minħabba mard hija statistikament ogħla. Skont Achmea, mid-Direttiva 2004/113 jirriżulta biss li l-użu

tas-sess bħala fattur fil-kuntest tal-assigurazzjonijiet ma jistax iwassal, għall-individwi, għal differenzi fil-qasam ta' primjums u ta' benefiċċji. Għalhekk, din id-direttiva tapplika biss għal assikurazzjonijiet u għall-pensjonijiet li huma privati, volontarji u mhux marbuta mar-relazzjoni ta' impjieg. Issa, dan ma huwiex il-każ tal-assigurazzjoni fil-kawża li biha huwa adit l-organu tar-rinviju. Għaldaqstant huwa permess li s-sess jintuża bħala fattur għad-determinazzjoni tal-primjum.

18 L-organu tar-rinviju jistaqsi, fl-ewwel lok, dwar il-kwistjoni ta' jekk X tistax tinvoka d-Direttiva 2004/113. Huwa jqis li X ma tistax tinvoka l-protezzjoni mogħtija mill-Artikolu 7 tal-Liġi dwar l-Ugwaljanza fit-Trattament, peress li d-diskriminazzjoni hija fil-konfront tal-impjegati tagħha u mhux fil-konfront ta' X stess. Issa, dan l-artikolu għandu jitqies li huwa t-traspożizzjoni tal-Artikolu 3 ta' din id-direttiva fid-dritt tal-Pajjiżi l-Baxxi, u dan jirrendi neċessarja d-determinazzjoni tal-portata tal-imsemmija direttiva.

19 Fit-tieni lok, dan l-organu jqis li mill-Artikolu 5(1) tad-Direttiva 2004/113 jista' jiġi dedott b'mod impliċitu li d-differenzi fil-qasam tal-primjums u tal-benefiċċji għall-persuni li ma humiex individwi, minħabba l-użu tas-sess bħala fattur attwarjali, huma permessi. Huwa jqis li, fil-każ fejn jiġi deċiż li d-Direttiva 2004/113 hija applikabbli f'dan il-każ, għandu jiġi ddeterminat jekk it-teħid inkunsiderazzjoni tad-differenzi attwarjali marbuta mas-sess fil-kalkolu tar-rata tal-primjum ta' assigurazzjoni kontra l-konsegwenzi tal-assenza tal-impjegati jwassalx għal diskriminazzjoni indiretta bbażata fuq is-sess sa fejn persuna li timpjega tkun eventwalment inqas inklinata li timpjega lin-nisa. L-imsemmi organu għandu dubji dwar ir-raġuni li għaliha d-differenzi attwarjali bejn l-irġiel u n-nisa jistgħu jittieħdu inkunsiderazzjoni fil-primjums li l-imprendituri jew il-persuni li jimpjegaw iħallsu għall-assigurazzjonijiet kontra l-konsegwenzi tal-assenza tal-impjegati, filwaqt li tali differenzi ma jistgħux jittieħdu inkunsiderazzjoni fil-primjums li l-persuni assigurati, bħala individwi, iħallsu għal assigurazzjonijiet privati.

20 Huwa f'dawn iċ-ċirkustanzi li l-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem) iddeċieda li jissospendi l-proċeduri quddiemu u li jagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja d-domandi preliminari li ġejjin:

"1) Id-Direttiva [2004/113] għandha tiġi interpretata fis-sens li tapplika wkoll fis-sitwazzjoni tar-rikorrenti, li ma hijiex hija stess is-suġġett ta' diskriminazzjoni minħabba s-sess tagħha iżda li ssofri żvantaġġ minħabba l-fatt li hija timpjega esklużivament persunal femminili u li, konsegwentement, tħallas primjum ogħla minn dak li hija kienet tħallas li kieku kienet timpjega (ukoll) persunal maskili?

2) Fid-dawl ukoll tal-Artikolu 21 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea — u fil-każ fejn jiġi deċiż li d-Direttiva 2004/113 hija applikabbli għas-sitwazzjoni tar-rikorrenti bħala persuna li timpjega — din id-direttiva għandha tiġi interpretata fis-sens li l-użu tas-sess bħala fattur għall-finijiet tas-servizzi ta' assigurazzjoni u tas-servizzi finanzjarji relatati lanqas ma għandu jwassal għal differenzi fil-qasam ta' primjums u ta' benefiċċji għall-persuni li jimpjegaw (li ma humiex individwi)?"

Fuq l-ammissibbiltà tat-talba għal deċiżjoni preliminari

21 Skont l-Artikolu 53(2) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, meta talba għal deċiżjoni preliminari tkun manifestament inammissibbli, il-Qorti tal-Ġustizzja tista', f'kull ħin u wara li jinstema' l-Avukat Ġenerali, tiddeċiedi permezz ta' digriet motivat, mingħajr ma tkompli l-proċedura.

22 Hemm lok li din id-dispożizzjoni tiġi applikata fil-kuntest ta' din il-kawża.

23 Skont ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-proċedura prevista fl-Artikolu 267 TFUE hija strument ta' kooperazzjoni bejn il-Qorti tal-Ġustizzja u l-qrati nazzjonali, li bis-saħħa tiegħu l-Qorti tal-Ġustizzja tipprovdi lill-qrati nazzjonali l-elementi ta' interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni li huma neċessarji għalihom sabiex isolvu t-tilwima li tkunu tressqet quddiemhom (sentenza tas-7 ta' Mejju 2024, NADA *et*, C-115/22, EU:C:2024:384, punt 33 u l-ġurisprudenza ċċitata).

24 Barra minn hekk, sabiex jiġi evalwat jekk organu tar-rinviju għandux in-natura ta' "qorti jew tribunal" fis-sens tal-Artikolu 267 TFUE, kwistjoni li hija rregolata biss mid-dritt tal-Unjoni, il-Qorti tal-Ġustizzja għandha tqis numru ta' elementi, bħall-kwistjoni ta' jekk l-organu huwiex stabbilit mil-liġi, il-permanenza tiegħu, in-natura obbligatorja tal-ġurisdizzjoni tiegħu, in-natura kontradittorja tal-proċedura quddiemu, l-applikazzjoni, mill-imsemmi organu, tar-regoli ta' dritt, kif ukoll l-indipendenza tiegħu. (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tat-30 ta' Ġunju 1966, Vaassen-Göbbels, 61/65, EU:C:1966:39, p. 395; tat-3 ta' Mejju 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punt 41, kif ukoll tas-7 ta' Mejju 2024, NADA *et*, C-115/22, EU:C:2024:384, punt 35).

25 Mill-ġurisprudenza stabbilita tal-Qorti tal-Ġustizzja jirriżulta wkoll li l-qrati nazzjonali jistgħu jadixxu lill-Qorti tal-Ġustizzja biss fil-każ li jkun hemm tilwima pendenti quddiemhom u fil-każ li huma jkunu meħtieġa jiddeċiedu fil-kuntest ta' proċedura maħsuba biex twassal għal deċiżjoni ta' natura ġudizzjarja (sentenza tat-3 ta' Mejju 2022, CityRail, C-453/20, EU:C:2022:341, punt 42 u l-ġurisprudenza ċċitata).

26 F'dan il-każ, l-elementi sabiex tiġi evalwata l-eżistenza ta' "qorti" jirriżultaw mir-risposta tal-organu tar-rinviju, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fil-5 ta' April 2024, għal talba għal informazzjoni indirizzata minn din tal-aħħar.

27 Għalkemm huwa minnu li jidher li kemm l-oriġini legali tal-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem) u tal-ġurisdizzjoni tiegħu, l-applikazzjoni tar-regoli tad-dritt minnu kif ukoll in-natura kontradittorja tal-proċedura tiegħu donnhom huma kkonfermati mid-dispożizzjonijiet tal-Liġi dwar l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem u mill-preċiżazzjonijiet ipprovduti minn dan l-istitut, l-istess ma jgħoddx għar-rekwiżit li l-organu tar-rinviju għandu jkollu n-natura ta' ġurisdizzjoni obbligatorja.

28 F'dan ir-rigward, għandu jitfakkar li skont il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-ġurisdizzjoni ta' organu tar-rinviju, li l-kompetenza tiegħu ma tiddependix fuq il-ftehim tal-partijiet, hija obbligatorja meta d-deċiżjoni tiegħu tkun vinkolanti fuq dawn tal-aħħar (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas-17 ta' Settembru 1997, Dorsch Consult, C-54/96, EU:C:1997:413, punti 27 u 29, u tas-6 ta' Ottubru 2015, Consorci Sanitari del Maresme, C-203/14, EU:C:2015:664, punti 22 sa 25).

29 Dan ma huwiex manifestament il-każ f'din il-kawża.

30 Fl-ewwel lok, għandu jiġi osservat li, fit-tweġiba tiegħu għat-talba għal informazzjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja, dan l-istitut jippreċiża li d-deċiżjonijiet tiegħu ma għandhomx is-saħħa ta' deċiżjoni ġudizzjarja fis-sens tal-leġiżlazzjoni tal-Pajjiżi l-Baxxi.

31 Fit-tieni lok, skont l-ewwel subparagrafu tal-Artikolu 10(1) tal-Liġi dwar l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem, dan l-istitut huwa awtorizzat, fuq talba bil-miktub, iwettaq investigazzjoni sabiex jiddetermina jekk twettqitx jew qegħda titwettaq diskriminazzjoni fis-sens, b'mod partikolari, tal-Liġi dwar l-Ugwaljanza fit-Trattament jew tal-Kodiċi Ċivili Olandiż. Skont il-kliem tal-Artikolu 11(1) tal-Liġi dwar l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem, l-imsemmi istitut għandu jikkomunika d-deċiżjoni motivata tiegħu lir-rikorrent, lill-awtur tad-diskriminazzjoni u, jekk ikun il-każ, lill-vittma. Barra minn hekk, skont l-Artikolu 28 tad-Digriet dwar il-Modalitajiet tal-Investigazzjoni tal-Ugwaljanza fit-Trattament, id-deċiżjoni tal-istess istitut hija pubblika.

32 Madankollu, dawn id-dispożizzjonijiet ma jispeċifikawx l-effetti legali konkreti tad-"deċiżjonijiet" li jsegwu investigazzjoni tal-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem).

33 Ċertament, skont it-tweġiba ta' dan l-istitut, id-deċiżjonijiet tiegħu jista' jkollhom effetti legali. Skont il-ġurisprudenza tal-Hoge Raad (il-Qorti Suprema, il-Pajjiżi l-Baxxi), iċċitata f'din it-tweġiba, qorti ma tistax tinjora deċiżjoni tal-Commissie gelijke behandeling (il-Kummissjoni għall-Ugwaljanza fit-Trattament), li kienet l-organu predeċessur tal-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem), mingħajr ma timmotiva debitament il-pożizzjoni tagħha f'dan ir-rigward. Barra minn hekk, skont investigazzjoni ta' "segwitu" tad-deċiżjonijiet ta' dan l-istitut, f'madwar 74 % tal-każijiet dawn tal-aħħar iwasslu għall-adozzjoni, mill-konvenut, ta' miżuri konformi ma' dawn id-deċiżjonijiet. Barra minn hekk, minħabba l-fatt li l-imsemmija deċiżjonijiet huma ta' spiss ippubblikati fis-sit tal-internet tal-imsemmi istitut bl-indikazzjoni tal-isem tal-parti msemmija fl-ilment, dawn għandhom effett dissważiv.

34 Konsegwentement, l-unika konsegwenza legali ta' deċiżjoni tal-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem) hija li din tiġġenera, fi ħdan il-qorti li għandha tiddeċiedi fuq il-mertu, obbligu ta' motivazzjoni speċifiku fil-każ li dik il-qorti tagħżel li ma ssegwix tali deċiżjoni.

35 Issa, għalkemm ma jidhirx li huwa kkontestat li d-deċiżjonijiet tal-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem) jiġu osservati u ġeneralment aċċettati, xorta jibqa' l-fatt li dawn ma humiex vinkolanti fuq il-partijiet u ma jorbtux lill-qrati li quddiemhom eventwalment tiġi sottomessa t-tilwima insegwitu għal tali deċiżjoni. Is-sempliċi ċirkustanza li l-qorti li tiġi eventwalment adita għandha l-obbligu li tispjega r-raġunijiet li għalihom hija ma segwietx il-pożizzjoni ta' dan l-istitut, li għandu jitqies bħala obbligu ta' motivazzjoni msaħħaħ, ma timplikax li l-istess deċiżjoni għandha saħħa vinkolanti. Għaldaqstant, id-deċiżjonijiet tal-imsemmi istitut ma humiex vinkolanti, fis-sens tal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja.

36 Fit-tielet lok, skont l-Artikolu 13 tal-Liġi dwar l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem, dan jista' jieħu azzjoni legali sabiex jitlob kemm li aġir li jmur kontra l-leġiżlazzjoni tal-Pajjiżi l-Baxxi dwar l-ugwaljanza fit-trattament jiġi ddikjarat illegali, kif ukoll li dan l-aġir jiġi pprojbit jew li jiġi ordnat t-tħassir tal-konsegwenzi tiegħu. Barra minn hekk, fit-tweġiba tiegħu għat-talba għal informazzjoni, il-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem) ikkonferma li huwa jista' jieħu azzjoni legali wara l-għeluq tal-proċedura li tinsab quddiemu f'dan il-każ.

37 Madankollu, dan il-fatt, mhux biss talli ma jurix in-natura ġudizzjarja tal-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem) fis-sens tal-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja, iżda talli jindika li l-opinjonijiet tiegħu ma humiex ta' natura obbligatorja. Fil-fatt, li kieku d-deċiżjoni ta' dan l-istitut huma vinkolanti, ma jkunx neċessarju li jinfetħu proċedura ġudizzjarja wara l-għeluq tal-investigazzjoni tiegħu. Għaldaqstant, l-organu tar-rinviju donnu jibbaża ruħu pjuttost fuq l-awtorità tiegħu sabiex jiżgura li d-deċiżjonijiet tiegħu jiġu osservati u, jekk dan ma jkunx il-każ, l-imsemmi istitut jew il-partijiet ikkonċernati jistgħu jibdew proċedura quddiem il-qrati ċivili tal-Pajjiżi l-Baxxi.

38 Fir-raba' lok, skont it-tweġiba pprovduta mill-organu tar-rinviju, persuna kkonċernata tista' tadixxi wkoll lill-qrati ċivili kompetenti, mingħajr ma hija obbligata li tressaq, minn qabel, proċedura quddiem il-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem). Dan l-istitut jippreċiża, f'dan ir-rigward, li l-ġurisdizzjoni tiegħu hija "fakultattiva" u mhux "esklużiva".

39 Għalkemm l-organu tar-rinviju jista' jitqies bħala "qorti jew tribunal", fis-sens tal-Artikolu 267 TFUE, minkejja l-ġurisdizzjoni fakultattiva tiegħu fis-sens li r-rikorrent għandu l-għażla li jadixxi direttament qorti oħra (ara, f'dan is-sens, is-sentenzi tas-6 ta' Ottubru 2015, Consorci Sanitari del Maresme, C-203/14, EU:C:2015:664, punti 23 sa 25, kif ukoll tal-20 ta' Settembru 2018, Montte, C-546/16, EU:C:2018:752, punti 23 u 24), xorta jibqa' l-fatt li mill-punti 30 sa 37 ta' dan id-digriet jirriżulta li d-deċiżjonijiet tal-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem) ma humiex ta' natura vinkolanti għall-partijiet fil-proċedura mressqa quddiemu.

40 Konsegwentement, l-organu tar-rinviju f'din il-kawża manifestament ma jissodisfax ir-rekwiżit li l-ġurisdizzjoni tiegħu għandha tkun obbligatorja. Minn dan isegwi li l-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem) ma huwiex "qorti jew tribunal", fis-sens tal-Artikolu 267 TFUE, u li t-talba għal deċiżjoni preliminari hija manifestament inammissibbli.

Fuq l-ispejjeż

41 Peress li l-proċedura għandha, fir-rigward tal-partijiet fil-kawża prinċipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem l-organu tar-rinviju, huwa dak l-organu li għandu jiddeċiedi fuq l-ispejjeż.

Għal dawn il-motivi, Il-Qorti tal-Ġustizzja (Id-Disa' Awla) tiddikjara:

It-talba għal deċiżjoni preliminari mressqa mill-College voor de Rechten van de Mens (l-Istitut għad-Drittijiet tal-Bniedem, il-Pajjiżi l-Baxxi), permezz ta' deċiżjoni tat-8 ta' Mejju 2023, li waslet fil-Qorti tal-Ġustizzja fit-2 ta' Jannar 2024, hija manifestament inammissibbli.

Firem